

Lennart Åberg och Eva Dillner ifrågasätter att kommunen pausat arbetet med detaljplanerna i Grönhögen. FOTO: ANDREAS YNGVESSON

Byggplanerna i Grönhögen: De är kritiska till kommunens tvärstopp

GRÖNHÖGEN

I början av sommaren slog beskedet ner som en blixtr klar himmel. Sedan dess har Lennart Åberg och Eva Dillner jobbat hårt för att ta reda på varför detaljplanerna i Grönhögen pausats.

– Vi har begärt ut handlingar och pratat med experter. Men det är väldigt många frågetecken, säger Dillner.

Det jäser på södra Öland. I början av juni meddelade kommunen att man ska pausa arbetet med nya detaljplaner för att man upptäckt att det inte finns utrymme att koppla på nya kunder i reningsverket i Grönhögen.

En förstudie ska genomföras för att komma fram till hur man ska lösa kapacitetsbristen. En överföringsledning från östra till Grönhögen, renovering och utbyggnad av befintligt ledningsverk i Grönhögen samt att bygga ett nytt mindre verk på östra sidan är några av de möjliga alternativen.

Nu undrar många i Grönhögen och Södra Möckleby varför kommunen pausar detaljplanerna. Den pensionerade juristen Lennart Åberg och Eva Dillner, civilingenjör i maskinteknik, är två av dem.

– Så sent som i april i år lyftes den gamla Ytongfabriken ut ur den stora planen för Grönhögen, och så händer detta två månader senare. Fullständigt obegripligt. Hur är det möjligt att stänka på med detaljplaner i årtal och sedan plötsligt upptäcka att avloppsreningsverket inte räcker till. – Då undrar man om det är ett sätt att lägga locket på här på södra Öland och koncentrera krafterna uppåt. Det är ju en härlig konspirationsteori detta, men det känns så, säger Lennart Åberg.

De två bestämde sig för att försöka gå till botten med varför det blivit så här

–men det har visat sig svårt.

– Vi har varit i kontakt med VA-experten, Svenskt Vatten, Naturvårdsverket, länsstyrelsen samt Boverket. Vi har gjort ett gediget grävjobb. Men det är fortfarande oklart varför de drog så hårt i handbromsen, säger Eva Dillner.

I sina efterforskningar har Åberg och Dillner fått ut siffror som visar att Grönhögens avloppsreningsverk har förhöjda utgående värden, alltså spillvattnet som lämnar verket och går ut i Kalmarsund. Men de värdena mättes enligt Dillner och Åberg upp efter att kommunen beslutat sig för att pausa planerna.

– Vi har begärt ut siffror tillbaka till 2015. Fram till sommaren 2024 har reningsverket fungerat som det ska med inkommande gränsvärden väl under satta parametrar. Det är först i juli i år, efter kommunens pressmeddelande, som verket har problem med utgående värden.

– Alla siffror som vi har, har vi fått under sommaren. Så frågan är, vad baserade de beslutet på? Ett beslut som togs innan dessa värden mättes upp, undrar Dillner.

Lennart Åberg har pratat med Naturvårdsverket som menar att det kan vara skötsel av verket som är boken i dramat. – Har man bytt personal till tjänstemän och politiker, bland annat varför de inte undersökt vad förändringen i kapaciteten beror på. Men det är inte tal om det. Då uppstår ju verkliga konspirationsteorier, vill man verkligen ta reda på detta?

För enligt Dillner och Åbergs beräkningar borde reningsverket ha kapacitet nog att klara även nybyggnationer.

Om det här vore Färjestaden, skulle man ens komma på tanken att pausa en endaste detaljplan på så lösa grunder?

Eva Dillner

Grönhögen från ovan. FOTO: PETER BOSTRÖM

Planer finns att riva den gamla Ytongfabriken och bygga nytt. Men den planen är nu pausad. FOTO: ANDREAS YNGVESSON

– Vi är lite under 600 permanentboende i våra två socknar och antalet sommarboende är rätt konstant, så teoretiskt har vi god kapacitet. Det ska klara 1 500 och många är inte anslutna till det kommunala vattnet. Varför blev det sådan panik nu, undrar Eva Dillner.

Hon menar att beslutet verkar ha tagits väldigt fort och hon har inte lyckats få ut några skriftliga handlingar om hur det gick till. – Normalt skulle historien ha stötts och blöts i nämnder och kommunfullmäktige vid det här laget. Inte en enda textrad, än mindre beslut, står att finna i kommunens diarium. Och det har gått fler månader sedan de gick ut med detta.

– Om det här vore Färjestaden, skulle man ens komma på tanken att pausa en endaste detaljplan på så lösa grunder?

Åberg och Dillner medger att de inte har alla fakta men anser att hanteringen

av ärendet är konstig.

– Jag tror det handlar om att om det nu flyttar hit en massa sommarboende golfspelare till Grönhögen så kanske de är skrivna någon annanstans och då blir det inga skatteintäkter. Bygger du hus i Färjestaden så blir det skatteintäkter, så enkelt är det. Och här blir det bara en belastning med hemtjänst och sånt, säger Lennart Åberg.

– Vi kan ju bara spekulera, men det är ett märkligt händelseförlopp. Enligt vad vi kan utläsa av siffrorna, utan att vara VA-expert men rätt så pålästa vid det här laget, så finns det inte fog för denna nödbromsning. Om kommunen pausar alla planer i sex år, då kanske allt hinner läggas ner här nere, avslutar Eva Dillner.

Andreas Yngve
Text

andreas.yngve@olandsbladet.se

Mikael Kaiser och Niclas Beermann menar att kommunen måste ta höjd för att alla fritidshus kan bebos året om. FOTO: ANDREAS YNGVESSON

Ingen död hand över Grönhögen: "Vi måste ta höjd – men borde ha upptäckt det tidigare"

MÖRBYLÅNGA KOMMUN

Ingen död hand över Sydöland, kommunen vill utveckla.

– Men vi måste räkna med att varje hus kan bebos av 2,7 personer hela året. Och då är det redan fullt i reningsverket i Grönhögen. Däremot borde vi ha upptäckt det tidigare, säger miljö- och byggnadschef Mikael Kaiser.

Efter att ha tagit del av kritiken från Eva Dillner och Lennart Åberg försvarar Kaiser och den tekniske chefen Niclas Beermann kommunens hantering av detaljplanerna i Grönhögen och Södra Möckleby.

– Enligt mätningarna så finns det utrymme i reningsverket idag. Men vi har att ta hänsyn till att de tomter och detaljplaner som redan finns ska bebyggas. Då kan inte vi tillåta fler detaljplaner för vi vet inte tillräckligt, säger Beermann.

– Vi måste skilja på teoretiska detaljer och det som flödar i rören. Vi måste gå på beräknade värden där varje hus används av en familj på 2,7 människor. Vi kan inte förhålla oss till att det är många fritidshus som står tomma delar av året. Vi måste räkna med alla hus kan bebos av 2,7 människor året om, fyller Kaiser i.

– Då är det fullt redan nu. Dessutom behöver vi ta höjd för befintliga detaljplaner och östra sidan som enligt VA-planen ska anslutas till Grönhögens reningsverk. Därför känner vi att vi behöver förankra det med en förstudie, säger Beermann.

Mikael Kaiser förstår att de boende på Sydöland är besvikna och känner att beskedet kom som en blick från klar himmel. – För oss är det inte jättedramatiskt. Vi vet vilka siffror vi måste förhålla oss till, men vi fattar att det är frustrerande att vi inte visste om att vi hade kapacitetsbrist tidigare.

– Vi har missat att vi egentligen inte hade den kapaciteten vi trodde när vi startade planerna. Det är ingen vi kommer snacka

bort och ingen som kan pekas ut i kommunen, utan det handlar om hur vi kan samverka bättre inom kommunen. Men hade vi hittat den tidigare hade vi varit samma situation så det förändrar ingenting. Hellre nu än senare och förstudien som ska göras var planerad sedan innan.

Beermann och Kaiser menar att det givetvis inte finns någon död agenda att stoppa planerna i Grönhögen för att fokusera på Färjestaden.

– Vi vill ju samma sak som Grönhögenborna, det har politikerna varit väldigt tydliga med. Vi vill utveckla Sydöland, så vi har inga skilda intressen.

– Så det är ingen död hand över Sydöland, verkligheten inte. Är det någonstans det hänt saker så är det Grönhögen. I vilken ort på södra Öland, förutom Färjestaden, sysslar man med fyra detaljplaner, en stor VA-utredning och man bygger ett flerbostadshus? Det är Grönhögen, menar Mikael Kaiser.

– Hela VA-utbyggnaden vi har gjort för jag vet inte hur många miljoner är ju för att hela Sydöland och östra Öland ska kunna utvecklas. Så vi lägger enorma pengar på att den möjligheten ska finnas, fyller Niclas Beermann in.

Tisdag 1 oktober ska ett informationsmöte hållas i Grönhögen där politiker och tjänstemän ska berätta om frågan och där de boende ska få chansen att ställa sina frågor.

– Vi känner att vi behöver ha ett möte nere i Grönhögen för att prata om utvecklingen på Sydöland. Berätta varför vi måste göra den här förstudien och visa att det inte är död hand över utvecklingen av samhället.

– Det finns mark och detaljplaner som går att exploatera redan nu, det säger vi inte nej till. Vi välkomnar bygglovsansökningar på dem. Det ska vara finnas intressenter som är redo att lägga pengarna på det, säger Beermann.

Andreas Yngve